

RPL – Uznawanie efektów uczenia się poza formalnym systemem edukacji

prof. dr hab. Grażyna Praweńska–Skrzypek,
Instytut Spraw Publicznych
Uniwersytet Jagielloński

Mobilność a uczenie się

- ▶ Rozumienie mobilności
  - ▶ Mobilność pozwala rozwinąć kompetencje osobiste, społeczne, a często także zawodowe.
  - ▶ Najczęściej nie wiąże się z uzyskaniem dyplomu/certyfikatu, który mógłby być powszechnie uznawany i dzięki temu otwierałby dostęp do wykonywania różnych zadań i ról zawodowych.
-

Bonusy i ograniczenia Erasmus

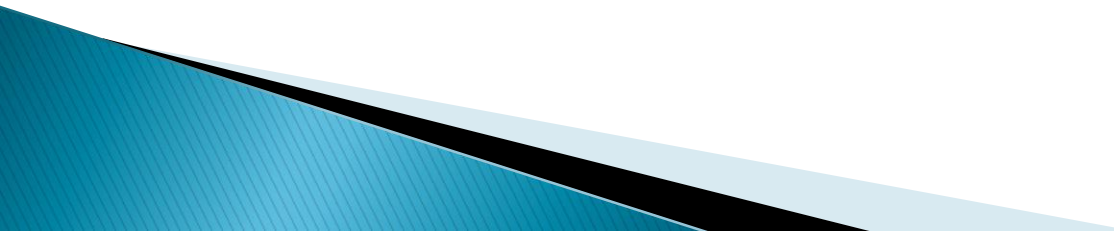
- ▶ Studenci, którzy przebywali na studiach za granicą, w ramach programu Erasmus, mogą mieć zaliczone na poczet swoich studiów punkty ECTS, zdobyte za granicą.
- ▶ Nie ma jednak możliwości uznania innych kompetencji, które nabyli w wyniku tego doświadczenia mobilności, a niejednokrotnie ich wartość znacząco przewyższa wagę paru punktów ECTS.

Co można uznać gdy nie jesteśmy studentami, uczniami czy stażystami?

- ▶ Do niedawna nie było w ogóle możliwości docenienia kompetencji uzyskanych dzięki pracy i życiu za granicą. Tymczasem wiele z tych kompetencji ma dużą wagę na rynku pracy.
- ▶ Osoba, która pracowała w innym kraju posługując się określonymi rozwiązaniami technicznymi lub organizacyjnymi po powrocie do kraju jest rejestrowana jako osoba nie posiadająca kwalifikacji, które de facto nabyła pracując.
- ▶ Formalnie możemy wykazywać tylko te kwalifikacje, które są potwierdzone formalnym certyfikatem.

- ▶ Jednostka/osoba, która znajduje się w takiej sytuacji ma poczucie, że wiele rzeczy wie, rozumie, umie zrobić – czuje swoją wartość, ale zarówno za granicą, jak i wracając do Polski, jest zmuszona przyjmować oferowane warunki, bo nie ma dowodów posiadania określonych kwalifikacji.

Paradoksy rynku pracy

- ▶ Pracodawcy narzekają, że osobom, które legitymują się formalnym dyplomem brak jest doświadczenia zawodowego, rozumienia sytuacji i środowiska pracy zawodowej.
  - ▶ Osoby, które posiadają doświadczenie zawodowe i takie niepotwierdzone kwalifikacje zawodowe (często unikatowe) są cenione – pracują jednak najczęściej w szarej strefie. Formalnie nie mają bowiem kwalifikacji.
-

- ▶ Nowe rozwiązania prawne próbują rozwiązać tę sytuację.
- ▶ Od 1 października 2014 r. weszła w życie ustawa nowelizująca prawo o szkolnictwie wyższym, która wprowadziła do systemu nową usługę edukacyjną potwierdzania i uznawania w szkolnictwie wyższym efektów uczenia się poza formalną edukacją.

Wynik procesu potwierdzania i uznawania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym

Stwierdzenie,

- ▶ na podstawie jednoznacznych dowodów oraz
- ▶ w trybie jasnych procedur,

czy i w jakim stopniu dorosła osoba, która nie ukończyła formalnego procesu edukacji, opanowała określone efekty uczenia się właściwe dla określonego procesu edukacji formalnej

oraz wyदानie certyfikatu opanowania tych efektów na poziomie szkoły wyższej.

Aby potwierdzenie i uznawanie efektów uczenia się zaczęło spełniać oczekiwaną rolę zwornika procesów LLL, muszą zaistnieć efekty uczenia się po stronie:

- ▶ Uczelni,
- ▶ Firm – muszą precyzyjnie określić jakich kompetencji/efektów poszukują,
- ▶ Osób, które uczyły się w różny sposób i muszą/chcą dowieść, że posiadają określone efekty uczenia się.

Ustawa określa

Warunki

- ▶ jakie uczelnia musi spełniać aby móc świadczyć taką usługę
- ▶ odbywania studiów przez osoby, którym część efektów uczenia poza edukacją formalną została uznana w trybie potwierdzania.
- ▶ uprawniające kandydata do ubiegania się o potwierdzenie.

Sposób kwitowania/certyfikowania uznanych efektów (punkty ECTS).

Etap wstępny	Pracownik administracji – informacja, obsługa kandydatów, doradców, asesorów
Identyfikacja efektów/ Kompetencji	Doradca – wspiera kandydata w identyfikacji kompetencji oraz ustalenia obszarów zbieżności efektów posiadanych z efektami kształcenia formalnego, bilans edukacyjno-zawodowy, indywidualnie, ew. szkolenia
Aplikacja	Kandydat samodzielnie przygotowuje aplikację i dowody oraz ponosi odpowiedzialność za dostarczone dowody
Ocena/ Potwierdzenie	Asesor – nauczyciel akademicki autonomiczny w decyzjach o potwierdzeniu (lub nie) posiadania kompetencji/efektów uczenia się i wnioskujący o przyznanie ECTS, na określonym poziomie i profilu.
Uznawanie/ certyfikat – nadanie ECTS	Komitet Uczelniany – nadzoruje proces, zatwierdza ocenę i formalnie uznaje posiadane efekty uzyskane poza formalną edukacją

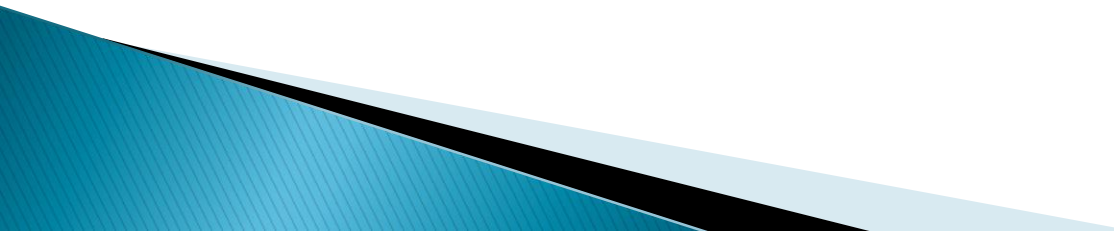
- ▶ Potwierdzanie i uznawanie efektów uczenia się od strony uczelni polega na tym, że w uczelni rozpoznawane są kompetencje/efekty uczenia się, które jednostka nabyła uprzednio w procesie pracy i doświadczeń życiowych. Na ich posiadanie przedstawiła dowody.
- ▶ Następnie przyrównujemy je do efektów uczenia, które posiada absolwent określonego modułu czy kierunku kształcenia.

Uznawanie z perspektywy kandydata

- ▶ Zidentyfikowanie kompetencji jest trudne dla osób ubiegających się o potwierdzenie i uznanie.
- ▶ Osoby te bardzo dużo dowiadują się o sobie. Poprzez autorefleksję identyfikują i waloryzują posiadane kompetencje. Uświadamiają sobie także jakie wydarzenia w ich życiu miały wpływ na ich uczenie się i nabywanie określonych kompetencji.
- ▶ Przygotowując aplikację pogłębiają i poszerzają posiadane kompetencje – uczą się.

Zachęcam do bliższego
zapoznania się z tymi nowymi
możliwościami.

Stwarzają one szanse na
plastyczne kształtowanie
ścieżek swojego rozwoju
zawodowego.

Dziękuję za uwagę

grazyna.prawelska-skrzypek@uj.edu.pl